

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoP/17/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8416204843
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8416204843.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Mariany Muránskej v právnej veci navrhovateľa N. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX proti odporkyni Y. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, C., o návrh na zníženie vyživovacej povinnosti, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok zo dňa 29. 11. 2016, č. k. 3Pc/14/2016-23 takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Poprad č. k. 20C/245/2015-23 zo dňa 05. 02. 2016 v časti výživného tak, že znížil výživné zo strany navrhovateľa pre odporkyňu na sumu 100 Eur mesačne s povinnosťou platiť výživné vždy do 20-teho dňa v mesiaci, počnúc mesiacom januárom 2017. Vyslovil, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

2. Rozhodol tak o návrhu navrhovateľa, ktorý žiadal zníženie výživného z dôvodu, že jeho sociálna situácia sa v poslednom období zhoršila; presťahoval sa bývať do obce B., ktorá sa nachádza v F., kde je nedostatok pracovných miest, zaevidoval sa na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie a nemá pravidelný príjem. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a citujúc ust. § § 78 ods. 1, 3, § 62 ods. 1, 2, 4, 5a § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ako aj ust. § 157 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku uzavrel, že naposledy bola vyživovacia povinnosť navrhovateľa k plnoletej dcére - odporkyni upravená rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 05. 02. 2016, č. k. 20C/245/2015-23, ktorým súd zmenil uznesenie Okresného súdu Poprad sp. zn. 20C/115/2014 a znížil výživné zo sumy 250 Eur na sumu 180 Eur mesačne počnúc mesiacom februárom 2016. V čase predchádzajúceho rozhodnutia súd vychádzal z toho, že navrhovateľ žije v F. v obci B., kde je nedostatok pracovných miest, je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, nemá pravidelný príjem, len príjem z dohody o pracovnej činnosti s dohodnutou odmenou 120 Eur mesačne. Odporkyňa je študentkou X.ročníka C., s čím má spojené výdavky v súvislosti s ubytovaním na internáte (57,75 Eur mesačne) správne (300 Eur mesačne), náklady na študijné materiály a pomôcky (50 Eur mesačne), cestovné MHD (14 Eur mesačne) a rovnako má zvýšené výdavky v súvislosti so zdravotným stavom, nakoľko je uznaná za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím so 60 % mierou funkčnej poruchy. V súčasnosti je navrhovateľ stále nezamestnaný, evidovaný ako uchádzač o zamestnanie a nemá príjem ani na základe dohody o pracovnej činnosti. Od 01. 10. 2016 je poberateľom dávky v hmotnej núdzi vo výške 54,30 Eur mesačne. Odporkyňa je študentkou X.ročníka X. a jej mesačné výdavky predstavujú náklady na ubytovanie na internáte (57,75 Eur), stravné (300 Eur mesačne), náklady na študijné materiály a pomôcky (50 Eur mesačne), cestovné MHD (14 Eur mesačne) a náklady na školné (800 Eur za rok). Naďalej odporkyňa má zvýšené výdavky v súvislosti s jej zdravotným stavom, keďže má diagnostikovanú difúziu lymfoidnú tiroitídu a diabetes mellitus I.typu. Keďže navrhovateľ je od 01. 10. 2016 poberateľom dávky v hmotnej núdzi a iný príjem nemá (dohoda o pracovnej činnosti, na základe ktorej navrhovateľ

dosahoval príjem 120 Eur mesačne bola ukončená k 02. 11. 2016), navrhovateľ nie je toho času schopný prispievať na výživu odporkyne sumou 180 Eur mesačne. Preto súd znížil výživné zo strany navrhovateľa na odporkyňu na sumu 100 Eur mesačne, počnúc mesiacom januárom 2017.

3. Proti rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporkyňa. Uviedla, že súd prvej inštancie nesprávne zistil skutkový stav veci a nesprávne dospel k záveru, že existujú dôvody na zníženie výživného. Zdôraznila, že navrhovateľ vykonáva prácu „na čierno“, ktorú mu poskytuje jeho synovec zo G. R. (navrhovateľ pracuje ako stavebný robotník pri výstavbe rodinného domu v G. R., resp. vykonáva aj iné práce v obci G. R.). Okrem toho navrhovateľ má finančné príjmy aj z odpredaja dreva, ktoré získava z pozemkov nachádzajúcich sa v B.. Skutočnosť o vykonávaní stavebných prác v G. R. osobne telefonicky navrhovateľ potvrdil odporkyňi, keď uviedol, že má „partiu, s ktorou pracuje“. Uvedené skutočnosti odporkyňa oznámila súdu na pojednávaní, ale súd jej tvrdenia nevzal na vedomie a nevykonal v tomto smere žiadne dokazovanie.

4. Súd nezohľadnil ani tú skutočnosť, že výživné má navrhovateľ platiť podľa svojich schopností a možností. Navrhovateľ je schopný sa riadne zamestnať, resp. môže vykonávať živnostenskú činnosť akú vykonával v minulosti. V súčasnej dobe, kedy sa znižuje nezamestnanosť na území SR, ak by mal skutočný záujem pracovať, zamestnanie by si nepochybne našiel. Zdôraznila, že naďalej má zlý zdravotný stav, trpí ochorením S., a preto si musí injekčne podávať inzulín 4x denne. Okrem toho trpí na S.V. v súvislosti s čím má zvýšené výdavky. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, návrh zamietol, resp. žiadala rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. K odvolaniu odporkyne navrhovateľ uviedol, že naďalej bude prispievať na výživu svojej dcéry sumou 100 Eur mesačne. Pokiaľ sa jeho finančná situácia v budúcnosti zmení a v prípade, že sa zamestná na dlhodobé obdobie, je ochotný výšku výživného prehodnotiť v rámci svojich možností.

6. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s ust. § 379 a § 380 CSP, ako aj § 59 a nasl. zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 385 CSP a contrario, dospel k záveru, že odvolanie odporkyne je dôvodné.

7. Rozsudok ukladajúci povinnosť plniť v budúcnosti splatené dávky alebo splátky možno na základe žaloby zmeniť, ak sa podstatne zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď nastala podstatná zmena pomerov (§ 231 CSP).

8. Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre mal. dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh (§ 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení zmien a doplnkov).

9. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie nepostupoval v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia a preto vo veci nesprávne rozhodol. V zmysle citovanej právnej úpravy k zmene súdneho rozhodnutia o výživnom môže dôjsť vtedy, ak sa zmenia pomery. K zmene pomerov môže dôjsť tak na strane oprávneného, ako aj na strane povinného alebo na oboch stranách. Môže ísť tak o subjektívne, ako aj o objektívne skutočnosti, o zmenu v oblasti príjmov, výdavkov, celkových majetkových pomerov. Pritom sa v dôsledku právnej istoty vyžaduje, aby k vydaniu nového rozhodnutia došlo len vtedy, ak ide o zmenu závažnejšieho charakteru. Preto treba prihliadať na všetky okolnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre zmenu výživného. Dôvodom na zmenu rozhodnutia sú také okolnosti, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov, tzn., ak ovplyvnia celkovú situáciu, a to nielen na krátky čas. Relevantnosť zmeny sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných nových pomerov s pôvodnými pomermi významnými z hľadiska určovania vyživovacej povinnosti tak, ako boli zistené v príslušnom spisovom materiály vzťahujúcom sa k predchádzajúcemu rozhodnutiu. Pritom zmenu pomerov možno vymedziť ako zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúceho rozhodnutia súdu.

10. Pre posúdenie predpokladu na zmenu právoplatného rozsudku o výživnom musí byť preukázaný záver, že došlo k zmene pomerov a že v dôsledku toho treba zmeniť aj výšku výživného. Nestačí len

úvaha o tom, či doterajšie výživné je primerané. Inak by totiž išlo o neprípustnú reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia (pozri R 27/1974).

11. Interpretácia a následná aplikácia kogentných noriem jednoduchého práva a najmä pojmu „zmena pomerov“ v súvislosti s rozhodovaním o zmene výšky výživného sa ocitá v príkrom rozpore s cieľom Zákona o rodine a Dohovoru o právach dieťaťa, pokiaľ všeobecný súd jasným a preskúmateľným spôsobom nevymedzí rámec, v ktorom sa pohybuje jeho voľná úvaha (pozri rozhodnutie ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 519/2004).

12. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil a vyhodnotil zákonné dôvody na zmenu pôvodného rozhodnutia, rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 05. 02. 2016, č. k. 20C/245/2015-23. Už v pôvodnom rozsudku bolo konštatované, že na strane navrhovateľa došlo k strate pravidelného príjmu spôsobeného zmenou bydliska (navrhovateľ sa presťahoval do obce B. na F., kde je nedostatok pracovných miest a je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie). Z uvedeného vyplýva, že neboli zatiaľ zistené a preukázané také závažné a trvalé zmeny na strane povinného v porovnaní so situáciou, v ktorej sa nachádzal pri rozhodovaní dňa 05. 02. 2016, ktoré by odôvodňovali zmenu výživného. Ani skutočnosť, že navrhovateľ je naďalej nezamestnaný, evidovaný ako uchádzač o zamestnanie a nemá príjem na základe dohody o pracovnej činnosti, nie sú dôvodom na zníženie výživného. V konaní nebola nijako vyhodnotená odporkyňou tvrdená skutočnosť, že navrhovateľ pracuje ako murár na stavbách, z ktorej činnosti má príjem. Navyše odporkyňa v odvolaní tvrdí, že navrhovateľ okrem príjmov zo stavebných prác, má aj finančné príjmy z odpredaja dreva, ktoré získava z pozemkov nachádzajúcich sa v B..

13. Odvolací súd zároveň dodáva, že súd prvej inštancie doposiaľ nerozhodol o protinávrhu odporkyne zo dňa 23. 11. 2016, ktorým žiadala zvýšiť výživné zo sumy 180 Eur mesačne na sumu 250 Eur mesačne (č. I. 8 - 10 spisu), čím nerozhodol o predmete celého konania.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie nesprávne a predčasne rozhodol, keď znížil výživné bez náležitého zistenia skutkového stavu a vyhodnotenia zákonných podmienok na takýto závažný postup.

15. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a postupom podľa § 391 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

16. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne prejednať návrh navrhovateľa na zníženie výživného, dôsledne vyhodnotiť či existujú zákonné dôvody na zmenu pôvodného rozhodnutia, ktorým bolo určené výživné sumou 180 Eur mesačne (rozsudok Okresného súdu Poprad zo dňa 05. 02. 2016, č. k. 20C/245/2015-23). Musí ísť o zmenu závažného a dlhodobého charakteru v porovnaní s pomermi, z ktorých súd vychádzal pri poslednom určovaní výšky výživného. Iba skutočnosť, že otec je naďalej nezamestnaný, evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, sama o sebe nie je dôvodom (bez zmeny pomerov oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu) na zníženie výživného navyše za situácie, keď aj odporkyňa má zvýšené výdavky v súvislosti s vysokoškolským štúdiom, ktorým sa pripravuje na budúce povolanie a v súvislosti s jej nepriaznivým zdravotným stavom.

17. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).